

Vloga uredniškega odbora pri kreiranju šolskih spletnih strani

The Role of the Editorial Board at Creating School Webpages

Polona Tomac Stanojev
ESIC Kranj, Ekonomsko-trgovska šola
Kidričeva cesta 65, 4000 Kranj
polona.tomac@guest.arnes.si

Povzetek

Ko smo v letošnjem šolskem letu postavili nove spletne stran Ekonomsko-trgovske šole ESIC Kranj, smo se odločili za spremembe, ki zadevajo tako njihovo prenovljeno celostno podobo kot tudi drugačen sistem za urejanje spletnih strani. Izbrali smo spletno aplikacijo ExpressionEngine, ker podpira novosti, ki smo jih uvedli predvsem s formiranjem uredniškega odbora, v katerega so vključeni posamezni uredniki z različnimi zadolžitvami in kompetencami glede objavljanja in urejanja spletnih vsebin. Ker aplikacija podpira možnost, da se posameznim urednikom dodelijo različni nivoji pravic glede urejanja, so vsebine na spletnih straneh vidne šele, ko jih jezikovno pregleda lektor in vsebinsko potrdi tudi glavni oz. odgovorni urednik. Takšen nivojski način urejanja strani se je pokazal kot smiseln in učinkovit zato, ker omogoča večjo preglednost in nadzor nad objavami ter hkrati podpira dinamično timsko uredniško politiko.

Ključne besede: dinamične (šolske) spletne strani, uredniški odbor

Abstract

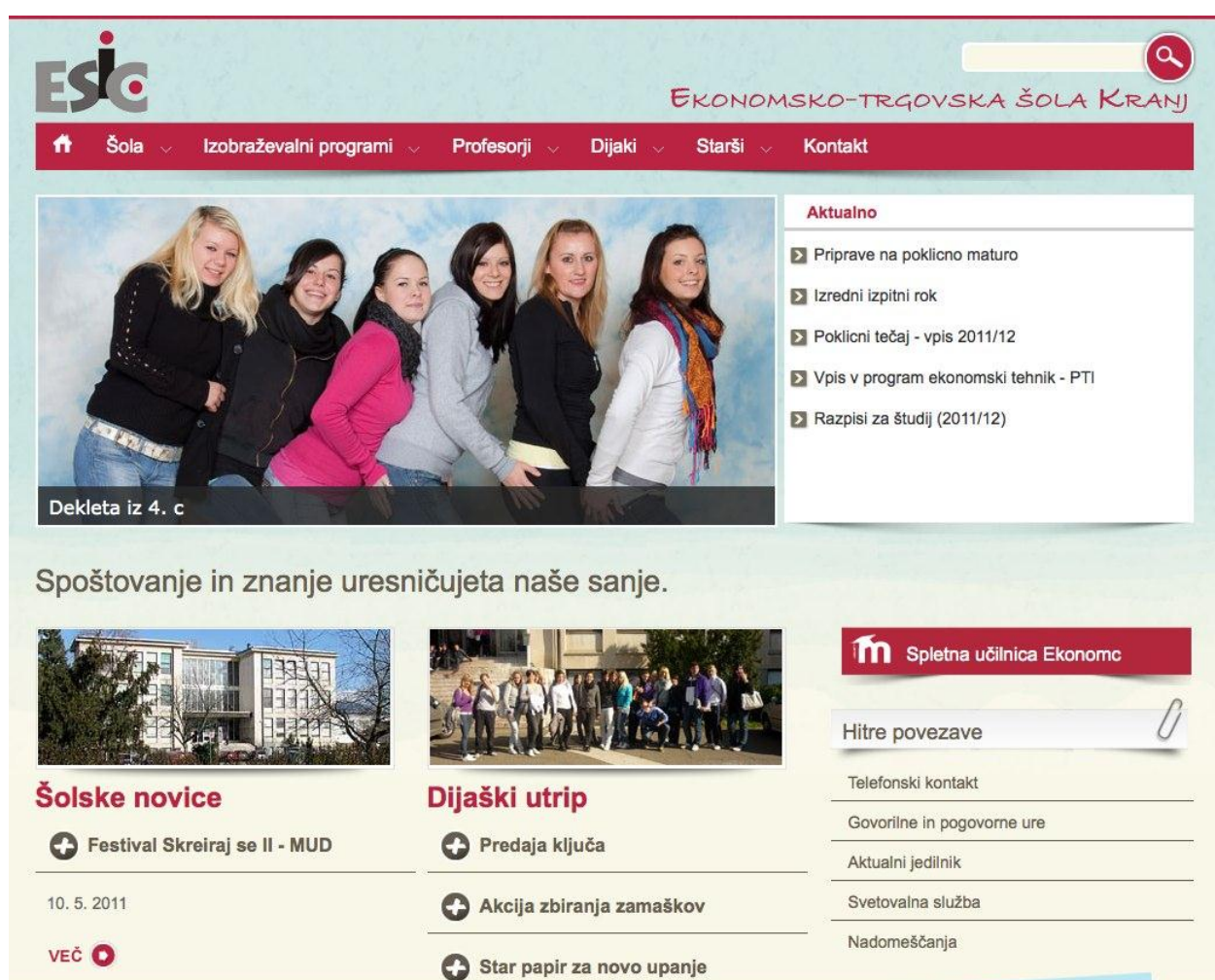
As we worked on setting up of the new webpage of The Economics-Trade School ESIC Kranj, we decided to introduce changes that refer to both: its overall updated look and its different system of editing webpages. We have chosen the web application ExpressionEngine because it supports the novelties regarding our new approach to the editorial board which consists of individual editors who are competent and are in charge of publishing and editing various web contents. The application enables the possibility that each editor can be assigned a different level of editing rights, so that the contents appear on the webpage only after they have been proof-read and checked by the proof-reader and by the editor in chief. Such a

differentiated way of webpage editing has proven to be meaningful and effective because it enables a much higher level of surveyability along with the control over the published items; moreover, it also encourages dynamic editorial team policies.

Key words: dynamic (school) webpages, editorial board

1 Uvod

V šolskem letu 2010/11 smo se v Ekonomsko-trgovski šoli Kranj odločili za postavitev novih spletnih strani, za katere smo želeli, da bi bile čim bolj informativne in hkrati prijazne do vseh potencialnih uporabnikov. Za uresničitev tega je bilo potrebno poiskati sistem za upravljanje spletnih strani, ki bi to omogočal in po tehtnem premisleku smo izbrali ExpressionEngine. Ključni razlog je bil predvsem ta, da gre za sistem, pri katerem je mogoče urednikom določiti različne nivoje pravic in jim tako omejiti kompetence in možnosti pri urejanju spletnih strani.

Slika 1: Del naslovne podobe spletnih strani ETŠ ESIC Kranj

2 Zakaj ExpressionEngine?

- Prvi razlog je zagotovo v tem, da so sistemi za upravljanje vsebin (CMS – Content management systems) aplikacije, ki omogočajo postavitve tako enostavnega kot dinamičnega dinamičnega spletnega mesta.
- Hkrati gre tudi za sisteme, ki temeljijo na odprtokodni osnovi in so zato za uporabnike brezplačni.
- Ker je sistem sestavljen iz osnove (ospredje in skrbništvo), komponent, modulov in predlog, se lahko uporablja za izgradnjo spletnega mesta za različne namene – od osebne spletne strani do kompleksnega spletišča oz. spletnega portala. Zgrajen je tudi modularno, kar pomeni, da lahko s pomočjo dodatnih komponent in modulov vanj vnesemo nove funkcionalnosti, s čimer lahko na spletišču omogočimo:
  - predstavitev spletnih multimedijskih gradiv,
  - galerijo slik,
  - forum in klepetalnico,
  - dnevnik (bloge),
  - skladišča različnih vsebin,
  - koledarje,
  - postavitev spletne trgovine ter
  - objavljanje aktualnih novic in anket.

Glavna odlika CM sistema pa je v tem, da lahko uporabnik s pomočjo brskalnika na spletnem mestu enostavno vnaša in vzdržuje različne vsebine. Pri tem mu sistem ponuja obrazce in "čarovnike", s pomočjo katerih lahko upravlja spletne strani, povezave, članke v različnih formatih, avdio- in videovsebine ter slike. Administracija sistema oziroma upravljanje določenega njegovega dela pa je omogočena na nivoju pravic in dovoljenj, ki jih posamezen uporabnik ima.

Naloga avtorja vsebine je tako le v tem, da jo pripravi, medtem ko sam sistem poskrbi za pravičen prikaz na spletišču. Ospredje temelji na sistemu predlog, s čimer je omogočena hitra in enostavna zamenjava videza spletišča. Mnoge predloge so tudi prosto dostopne na spletu, zato je z znanjem programskega jezika HTML in stilnih predlog CSS mogoče le-te izdelati povsem po svojih željah in potrebah.

Glavne prednosti tovrstnih sistemov so torej naslednje:

- hitra in preprosta namestitve,
- enostavna uporaba,
- urejanje prek spletnega brskalnika,
- dodeljevanje različnih pravic glede upravljanja,
- fleksibilnost,
- upravljanje brez potrebnega predznanja spletnih jezikov,
- hitra sprememba zunanje podobe strani,
- neodvisnost od operacijskega sistema ter
- posledično tudi zmanjševanje stroškov vzdrževanja.

3 Vloga uredniškega odbora pri kreiranju šolskih spletnih strani

3.1 Kdo so skrbniki spletnih strani?

Glede na možnosti in prednosti, ki jih ponuja in zagotavlja ExpressionEngine kot sistem za urejanje spletnih strani, smo se pri kreiranju šolskih strani odločili za formiranje t. i. uredniškega odbora, v katerem sodelujemo/-jo skrbniki oz. uredniki, ki imamo/-jo individualne zadolžitve in tako tudi različne nivoje pravic pri upravljanju teh spletnih strani.

V uredniški tim so bili torej povabljeni tisti posamezniki, za katere se je vedelo, da bodo s svojim znanjem oz. izkušnjami z različnih področij lahko konstruktivno pomagali pri oblikovanju celostne podobe šolskih spletnih strani ali vsaj njenih posameznih razdelkov. Ker pa je omenjeni sistem za upravljanje tak, da od skrbnikov ne zahteva obvladovanja spletnih jezikov, med uredniki (z eno izjemo) sploh ni učiteljev informatike.

Zaradi lažje koordinacije dela znotraj uredniškega odbora me je ravnateljica imenovala za glavno in odgovorno urednico in ker sem po izobrazbi (tudi) prof. slovenščine, sem hkrati prevzela še vlogo in naloge lektorice.

Preostali člani uredniškega odbora pa so bili izbrani in določeni glede na zadolžitve, ki so jih s tem prevzeli. Pomemben član uredniškega odbora je zagotovo tehnični urednik kot oblikovalec in skrbnik spletnih strani, ki pomaga pri vzdrževanju in nadgradnjah strežnika ter pri vseh morebitnih tehničnih težavah, saj jih preostali zaradi pomanjkljivega znanja in izkušenj ne znamo in ne zmoremo razrešiti.

Poleg glavnega in tehničnega urednika so bili v uredniški odbor, ki skrbi za celostno podobo šolskih spletnih strani, imenovani še naslednji člani:

- ravnateljica – poleg odgovorne urednice je soodgovorna za vsebinsko podobo spletnih strani;
- pomočnica ravnateljice – dnevno skrbi za objave nadomeščanj in posredovanje vsebin, ki so povezane z interesnimi dejavnostmi (kot so npr. kulturni in športni dnevi idr.);
- urednik oz. učitelj – je zadolžen za objavljanje informacij in vsebin, povezanih z različnimi šolskimi projekti;
- mentor dijaške skupnosti – (po)skrbi za objave aktualnih novic in informacij, ki zadevajo vse, kar je povezano z njenim delovanjem in (izven)šolskim dijaškim utripom.

3.2 Vsebinsko načrtovanje celostne podobe šolskih spletnih strani

Ker smo želeli doseči, da bi bile te strani dovolj pregledne, informativne in tudi ažurno osvežene z aktualnimi vsebinami in vsemi drugimi informacijami, ki zadevajo potencialne uporabnike (predvsem učitelje, dijake in njihove starše), smo morali najprej premisliti, kako zasnovati strani tako, da bodo služile želenemu namenu.

Odločili smo se za že uveljavljen način, tako da smo vsebinske razdelke s pretežno statičnimi vsebinami prilagodili ciljnim skupinam potencialnih in hkrati ključnih uporabnikov:

- Šola – tu so objavljene najpomembnejše informacije o naši šoli (vizija, organi šole, temeljni dokumenti, uradne ure, zgodovina in lokacija šole, organizacija delovne prakse, interesne dejavnosti idr.);

- Izobraževalni programi – ki jih izvajamo v okviru rednega (ekonomski tehnik, administrator in trgovec) ali izrednega izobraževanja (odrasli udeleženci);
- Profesorji – predstavljen je učiteljski zbor, govorilne ure, strokovni aktivni in razredniki;
- Dijaki – tu so dostopne informacije o dijaški skupnosti, šolskem zvoncu, načrtu pisanja pisnih nalog, krožkih in urnikih posameznih razredov;
- Starši – tu so zbrane informacije o članih sveta staršev, šolskem skladu ter individualnih in skupnih govorilnih urah posameznih profesorjev;
- Kontakt – tu se nahajajo podatki o telefonskih številkah in e-pošnih naslovih vodstvenih in nekaterih drugih delavcev (ravnateljice, njene pomočnice, svetovalne delavke, knjižničarke itd.).

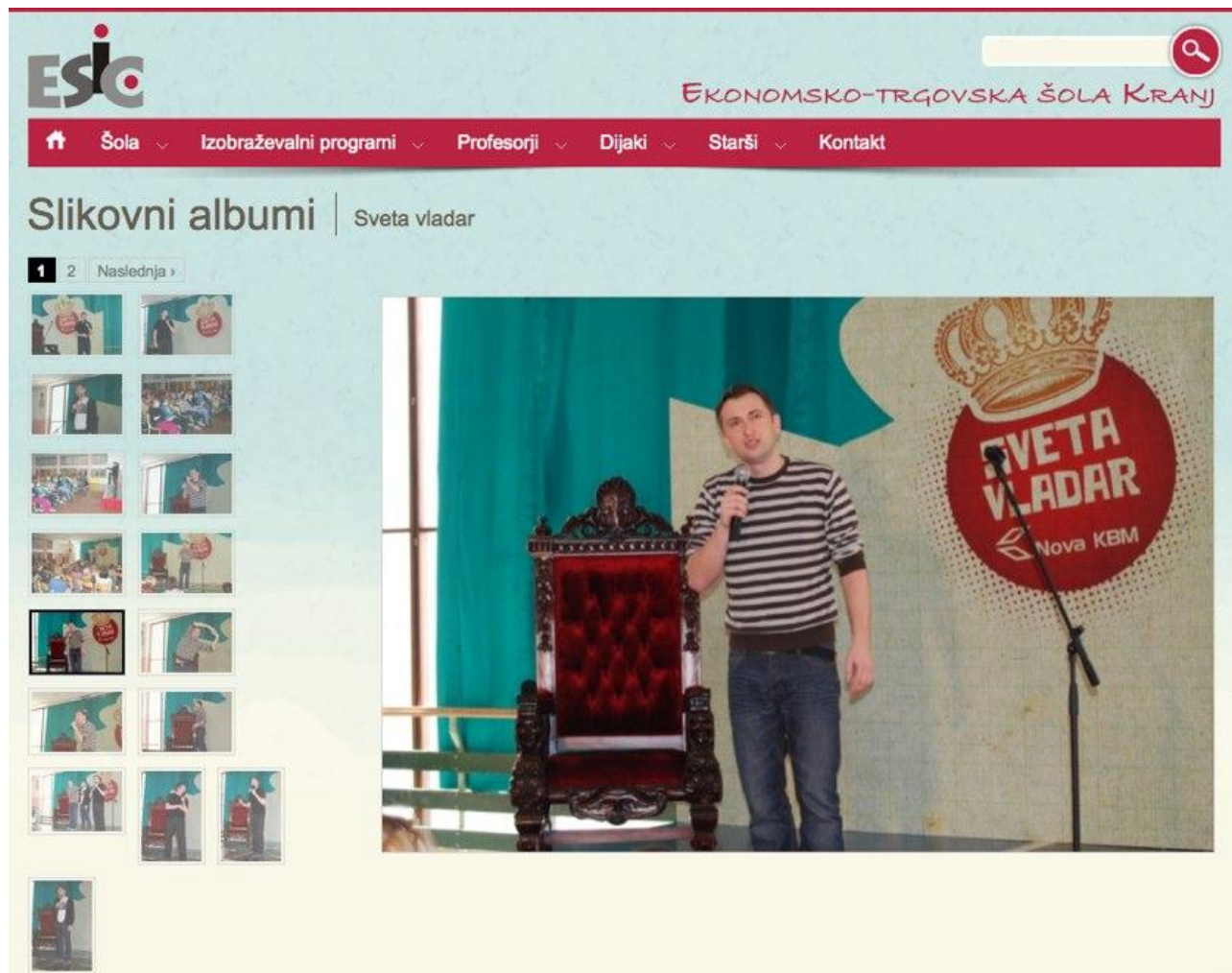
Poleg t. i. statičnih razdelkov je spletna stran razdeljena še na 6 osnovnih vsebinskih razdelkov s pretežno »dinamičnimi« vsebinami, ki se spreminjajo oz. jih dodajamo dnevno, tedensko ali enostavno po potrebi, ko se pojavijo.

Prvi blok je namenjen objavljanju aktualnih vsebin (*Aktualno*) in tako služi kot napovednik tistih dogodkov, ki se bodo šele zgodili (npr. obvestilom o športnih dnevih, pripravi na maturo, zdravniških pregledih, vpisu v poklicni tečaj itd.).

Drugi blok smo poimenovali *Šolske novice*, saj v njem objavljamo kratka poročila o vsem, kar se je že zgodilo (npr. o izvedbi in rezultatih na šolskih tekmovanjih, kulturnih večerih, udeležbi na festivalih itd.).

Tretji blok pa je namenjen predvsem dijakom (*Dijaški utrip*), saj so tu objavljene novice in informacije o delovanju dijaške skupnosti in vse tisto, kar zadeva življenje in bivanje dijakov v naši šoli (npr. novoletno prireditev, fotografije razredov, pustovanje, maturantski spreved itd.).

Med najbolj obiskanimi pa je zagotovo razdelek, v katerem objavljamo fotografije (*Album slik*) o pomembnejših šolskih dogodkih in prireditvah, saj je splošno znano, da so današnji mladostniki bolj dovzetni za vizualna kot pa za (zgolj) besedna sporočila.

Slika 2: Primeri fotografij iz Slikovnega albuma

Preostala vsebinska bloka pa sta namenjena hitrim povezavam (npr. do šolskih spletnih učilnic, nadomeščanj idr.) in predstavitvi projektov (UniSvet, E-šolstvo itd.).

Nazadnje so dodani še 4 razdelki s statičnimi vsebinami, kjer so dostopne informacije o šolski prehrani (pravilnik, jedilnik in odjava malice), poklicni maturi (pravilnik, RIC, koledar ...), zaključnem izpitu (pravilnik, koledar ...) in šolski spletni strani (uredniki, spletna pošta ...).

K večji obiskovanosti spletnih strani in prepoznavnosti naše šole pa smo skušali prispevati tudi s postavitvijo skupine na Facebooku.

Slika 3: Del šolske strani na Facebooku

3.3 Vizualna podoba spletnih strani

Pri načrtovanju vizualne podobe spletnih strani (še posebej naslovne) smo skušali slediti načelu, da so za obiskovalce vsaj glede prvega vtisa enako pomembna vizualna kot besedna sporočila, zato smo na naslovno stran umestili kar nekaj fotografij, ki pa so premišljeno izbrane tako, da so v ospredju podobe ljudi in ne (kot je bolj običajno) objektov (npr. šolske stavbe). S tem smo želeli obiskovalcem vsaj posredno sporočiti, v čem so naše prioritete, saj želimo slediti viziji, ki temelji tudi na medsebojnem spoštovanju in strpnosti med učitelji, dijaki idr., ki so še vključeni v vzgojno-izobraževalni proces.

3.4 Vloga in pomen uredniškega odbora pri načrtovanju in uresničevanju celostne podobe šolskih spletnih strani

Kot že rečeno, smo se pri načrtovanju nove podobe šolskih spletnih strani odločili, da bo za to imenovan in odgovoren veččlanski uredniški odbor, v katerega so bili povabljeni in vključeni tisti posamezniki, ki so lahko glede na svoje (pred)znanje, izkušnje in področja, za katera so (so)odgovorni bodisi kot vodstveni delavci, mentorji ali koordinatorji, prevzeli zadolžitve tudi glede vsebinskega načrtovanja in urejanja šolskih spletnih strani.

Pri kreiranju novih šolskih spletnih strani smo najprej pripravili in postavili razdelke s statičnimi vsebinami, ki se skorajda ne spreminjajo (gl. zgoraj), za kar sta poskrbela tehnični in glavni urednik, nato pa sproti dodajamo še aktualne informacije in vsebine, za kar pa so zadolženi (tudi) posamezni uredniki. Pri tem smo se odločili za uredniško politiko, ki jo izbrani sistem za urejanje spletnih strani, že omenjeni ExpressionEngine, podpira in omogoča, saj imajo posamezni uredniki določene različne nivoje pravic. Delovni potek objavljanja prispevkov je namreč tak, da uredniki posameznih področij pripravijo prispevek, a tega ne morejo objaviti neposredno na spletni strani, ampak je o tem z e-sporočilom najprej obveščena lektorica in ker je hkrati to tudi odgovorna urednica, je šele ta tista, ki se odloči, ali je prispevek vsebinsko in jezikovno ustrezen za objavo ali pa ga je potrebno še pred tem vsebinsko spremeniti ali/in jezikovno oz. slogovno izboljšati.

Vloga uredniškega odbora je torej v tem, da deluje timsko, hitro in usklajeno ter s premišljenim večstopenjskim sodelovalnim delom poskrbi za to, da je določena vsebina na spletnih straneh objavljena pravočasno in v ustreznem razdelku ter da je sporočilno učinkovita in tudi lektorirana:

- Posamezni učitelji pripravijo prispevek za objavo na spletnih straneh, ki zadeva njihovo predmetno ali kako drugo področje (npr. projektni teden, interesne dejavnosti itd.), in ga pošljejo uredniku, zadolženemu za določeno dejavnost ali razdelek.
- Izbrani urednik prispevek vsebinsko in oblikovno pregleda ter ga, če se mu zdi potrebno, tudi dopolni oz. spremeni. Nato ga v administraciji spletnih strani na nivoju pravic, ki jih ima kot eden izmed urednikov, pripravi za končno objavo.
- Šele glavna urednica in hkrati lektorica dokončno ovrednoti vsebinsko, oblikovno in jezikovno primernost besedila ter poskrbi za objavo na spletnih straneh, saj ima edina uredniške pravice in možnosti za neposredno objavljanje na šolskih spletnih straneh.

Takšen delovni potek urejanja spletnih strani, ki se dogaja v več fazah oz. korakih, je učinkovit zato, ker ima glavna urednica, ki je tudi (so)odgovorna za celostno podobo spletnih strani, vseskozi popoln pregled nad tem, kdo je želel kaj objaviti na spletni strani in če je to, kar je pripravil, vsebinsko in jezikovno ustrezno. Na ta način je torej mogoče nadzorovati in preprečiti morebitne sporne objave, še preden se dejansko zgodijo, saj glavna urednica v administraciji prispevke najprej vsebinsko in jezikovno pregleda in šele ko/če se ji zdijo primerni, dovoli objavo na šolskih spletnih straneh.

Izbrana uredniška politika je torej takšna, da morajo posamezni uredniki redno spremljati šolske dogodke, ki zadevajo področje, za katerega so zadolženi. Prvi korak je ta, da poskrbijo za napoved aktualnega dogodka v razdelku Aktualno, nato pa o tem pripravijo kratko besedno in slikovno poročilo tudi v rubriki Šolske novice. Mentor dijaške skupnosti skrbi za objavljanje ažurnih novic in informacij s tega področja; urednik, zadolžen za koordinacijo projektov, spremlja to področje; pomočnica ravnateljice vsakodnevno objavlja nadomeščanja; ravnateljica pa s predlogi in sugestijami vpliva na vsebinsko podobo spletnih strani, saj je poleg glavne urednice hkrati zanjo tudi (so)odgovorna.

Ključna vloga uredniškega odbora pri kreiranju šolskih spletnih strani je v medsebojnem sodelovanju in povezanosti, saj poteka priprava in objava spletnih vsebin (več)stopenjsko po ustaljenem zaporedju, za kar vseskozi skrbi tim kompetentnih učiteljev z različnimi nivoji uredniških pravic in zadolžitvev.

3.5 Beleženje statistike o obiskovanosti, spremljanju objav idr. na šolskih spletnih straneh

Sistem ExpressionEngine omogoča glavnemu in tehničnemu uredniku, da lahko v skrbništvu spremljata tudi statistiko obiskovanosti spletnih strani, ogledovanja oz. prebiranja posameznih objav itd.

Za uredniški odbor je to hkrati učinkovita povratna informacija, ki (so)vpliva na kreiranje in posledično tudi spreminjanje tako naslovne podobe spletnih strani kot tudi uredniške politike objav, saj se je (še) v praksi pokazalo, katere oz. kakšne vsebine so za posamezne ciljne skupine uporabnikov najbolj zanimive, čemur se sproti prilagaja tudi naša uredniška politika. Izkazalo se je namreč, da si dijaki in mlajši obiskovalci najrajši ogledujejo slikovna sporočila, zato se trudimo kar največ vsebin posredovati ne le v besedi, ampak tudi v sliki (blok Albumi slik).

4 Zaključek

S postavitvijo dinamičnih spletnih strani, ki jih nivojsko ureja oz. kreira veččlanski uredniški odbor z različnimi zadolžitvami in kompetencami, nam je v kranjski Ekonomsko-trgovski šoli uspelo doseči:

- da je celostna podoba spletnih strani za uporabnike bolj pregledna, informativna in posledično tudi všečna ter ažurno osvežena z aktualnimi šolskimi novicami idr. vsebinami;
- da poteka urejanje spletnih strani stopenjsko in timsko;
- da ima predvsem glavni urednik popoln nadzor nad vsebinsko in jezikovno podobo objav;
- da z beleženjem in spremljanjem statistike obiskovanosti (posameznih) spletnih strani in vsebinskih razdelkov vseskozi premišljamo, kako v prihodnje načrtovati in uresničevati še boljše ter učinkovitejšo uredniško politiko;
- da so spletne strani ogledalo našega šolskega utripa in vizije, saj se želimo uveljavljati in potrjevati kot šola, ki izobražuje in vzgaja po načelih medsebojne strpnosti in spoštovanja.

Viri in literatura:

Fadeyev, Dmitry (2009): User Interface Design in Modern Web Applications. The Smasing Book. Lübeck: Smasing Media, GmbH, str. 10–27.

Maier, Andrew & Leggett, David (2009): Usability Principles for Modern websites. The Smasing Book. Lübeck: Smasing Media, GmbH, str. 122–153.

Schmidt, Rene: Optimization For Websites. The Smasing Book. Lübeck: Smasing Media, GmbH, str. 184–208.

Spletna stran Ekonomsko-trgovske šole ESIC Kranj: <http://www.ets.si> (17. 5. 2011).

Kaj je Slojoomla CMS:

http://www.slojoomla.si/index.php?option=com_content&view=article&id=148&Itemid=114 (24. 5. 2011).

Kako oblikovati šolsko spletno stran:

http://www.safe.si/c/1165/Kako_oblikovati_solosko_spletno_stran/?preid=674 (15. 8. 2010).